

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1

Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
Cover Photography	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Železné předměty byly spolu s keramikou a několika tkalcovskými závažími uloženy na vrstvě z udusané a částečně propálené hlíny. Zřejmě se jednalo o podlahu nadzemního objektu, jehož přesný půdorys se nepodařilo nalézt. I po částečném odstranění ornice a podorničí se na ploše nádrže i mokřadů nerýsovaly žádné zahloubené objekty.

Blanka Mikulková

Resumé

Kozlany (Kat. Kozlany u Vyškova, Bez. Vyškov), „Rybník“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MĚNÍN (OKR. BRNO-VENKOV)

„Zadní Litava“. Doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: v linii mezi body S-JTSK Y=-595428 X=-1175147, Y=-595451 X=-1174965.

Od března do srpna 2017 probíhala na katastrech obcí Blučina, Měnín a Rajhradice rekonstrukce plynovodního přivaděče. V rámci této liniové stavby byly na hranicích katastrů obcí Blučina a Měnín (Zadní Litava; pravý břeh Litavy) zachyceny sídlištní aktivity z doby římské. Zjištěná lokalita se nachází na mírném jižním svahu, u paty a na terase nad pravým břehem Litavy, v nadmořské výšce přibližně 185 m.

Liniový výkop až 4 m široký a 2 m hluboký probíhal v celé své délce v původním výkopu z 50. let, byl však cca o 1 m na každé straně rozšířen. Stavba narušila několik zahloubených objektů (zásobní jámy), které obsahovaly nepočetný archeologický materiál z doby laténské (keramika, kosti). Situace zjištěná u paty terasy se již částí nacházela ve fluvialních sedimentech říční nivy a nebylo tedy možné identifikovat přesné okraje objektu.

Jde o část sídliště, známého z povrchových sběrů a detektorových průzkumů.

Richard Biško

Resumé

Měnín (Blučina Cadastre, Brno-venkov District), „Zadní Litava“. During the archaeological rescue research the settlement activities from Roman period were excavated.

NECHVALÍN (OKR. HODONÍN)

„Padělky“. Doba římská. Ojedinelý nález (sídliště?). Záchraný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1:10 000, list 24-44-21, v okolí bodu 419/232 mm od Z/J s. č.

Během záchraného archeologického výzkumu bylo sledováno celkem 38 výkopů pro opravu vad potrubí produktovodu, které se vyskytovaly na 21 katastrech Zlínského a Jihomoravského kraje. I přes relativně značný rozsah stavby byla zjištěna pouze jedna pozitivní archeologická situace, která byla vázána na výkop v k. ú. Nechvalín. Jednalo se o menší soubor archeologických artefaktů (zlomky keramiky, mazanice) získaných z výhozů zeminy, přičemž ve stěnách výkopu nebyla zjištěna přítomnost archeologických situací v podobě zahloubených objektů či antropogenních uložení. Tato skutečnost patrně souvisí s možným sekundárním uložením artefaktů, které v minulosti mohlo vzniknout v souvislosti s budováním plynovodu či se založením ovocného sadu, který se v těchto místech v současnosti nachází. Keramické zlomky je možné na základě jejich výzdoby a profílance datovat do doby římské. Kromě keramiky bylo ve výhozech nalezeno také několik zlomků mazanice, které představují doklad stavebních konstrukcí. Díky nim lze v daném prostoru předpokládat přítomnost sídliště. I přes zdánlivě nezajímavý soubor představuje nález germánské keramiky první doklad osídlení z tohoto období na území Nechvalína a díky tomu doplňuje dosavadní poznání o struktuře osídlení Ždánicka v době římské.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Nechvalín (Bez. Hodonín), „Padělky“. Römische Kaiserzeit. Einzelfund (Siedlung?). Rettungsgrabung.

NEPLACHOVICE (OKR. OPAVA)

Ulice Krátká, parc. č. 575/10. Doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během záchraného archeologického výzkumu realizovaného při novostavbě rodinného domu pana Opatřila na parcele č. 575/10 byly z výplní zahloubených objektů získány i fragmenty nádob z období doby římské (bližší informace o výzkumu viz oddíl Doba bronzová).

Tereza Tichá Krasnokutská

Resumé

Neplachovice (Bez. Opava), Krátká Straže. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLDŘIŠOV (OKR. OPAVA)

„Na plšfské cestě“, ulice U Naplatek, parc. č. 291/24. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v souřadnicovém systému S-JTSK místo identifikováno souřadnicemi X 1082208.56, Y 492744.34.

V závěru října 2017 proběhla na parcele č. 291/24 skrývka pro další novostavbu rodinného domu v místech evidovaného polykulturního sídlištního areálu (kultura s kulovitými amforami; przeworská kultura), který se nachází na úpatí mírného severovýchodně orientovaného svahu v nadmořské výšce 291–294 m, přibližně 100 m jižně od vodoteče Bílá voda (předchozí výzkumy viz Hlas, Krasnokutská 2008; Kiecoň 2012; Krasnokutská 2007; 2009a; 2009b; 2010; Krasnokutská, Zezula 2007; Tichá Krasnokutská 2017).

Díky vstřícnému přístupu investora byla strojní technikou skryta orniční vrstva v celé ploše určené pro novostavbu rodinného domu až na povrch výplní zahloubených archeologických objektů. V průběhu listopadu 2017 tak byla prozkoumána skupina pěti kvadratických objektů (524, 525, 526, 528, 553) pracovně označovaných jako „ploštěnky“, dva sídelní objekty „chaty“ (500 a 523) a 18 jednotlivých sloupových či kulových jam bez možnosti jejich sloučení do nějakých struktur.

Kvadratické jámy (obr. 5) situované v jižní části plochy měly ve třech případech shodný půdorys se zaoblenými rohy, velikost (cca 1,1 × 1,2 m) a orientaci (severozápad–jihovýchod). Ve výplních se nacházela vrstva valounů a uhlíků, cca 0,15 m zahloubené dno a stěny byly místy propáleny. Zbývající dvě jámy shodného typu byly spíše půdorysu kruhového až oválného o průměru cca 1,1 m, orientovány byly ve směru sever–jih a severovýchod–jihozápad. Vyplněny byly minimem valounů. Bezesporu důležitým nálezem byly dva úplné půdorysy viditelně konstrukčně odlišných zahloubených objektů, jež můžeme s největší pravděpodobností interpretovat jako obydlí. Objekt 500 (obr. 6) situovaný na severovýchodním okraji plochy byl obdélného půdorysu o rozměru 3,75 × 2,8 m a delší stranou orientován ve směru severozápad–jihovýchod. Podlaha stavby byla do podloží neznatelně zahloubena o 0,1 m, uvnitř se nacházelo 19 sloupových jam, pozůstatků nosných sloupů, které se koncentrovaly spíše po obvodu kratších stěn obydlí. Přibližně 10 m jižním směrem bylo identifikováno druhé obydlí 523 (obr.

7), rovněž obdélného půdorysu o rozměru 4,5 × 2,9 m a severovýchodně–jihozápadní orientace. Podlaha chaty byla do podloží zahloubena až 0,5 m, ve středu delší strany byla umístěna nosná konstrukce tvořená třemi sloupovými jámami. V severním nároží chaty byly do dna vyhloubeny dvě nepravidelné jámy.

Z výplní obou chat, kvadratických jam i jednotlivých sloupových jam pochází soubor především keramických zlomků, které nám datují nálezové situace do doby římské, przeworské kultury. Prozkoumané nálezové situace i získaný materiál čeká teprve na hlubší vyhodnocení v rámci nálezové zprávy.

Tereza Tichá Krasnokutská

Literatura

Hlas, J., Krasnokutská, T. 2008: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 49, 345.

Kiecoň, M. 2012: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 53(1), 185–186.

Krasnokutská, T. 2007: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 48, 398–399.

Krasnokutská, T. 2009a: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 50, 271, 329.

Krasnokutská, T. 2009b: Polykulturní sídliště v Oldřišově „Na plšfské cestě“, okr. Opava. In: *Sborník Národního památkového ústavu v Ostravě 2009*. Ostrava: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, 162–169.

Krasnokutská, T. 2010: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 51, 385.

Krasnokutská, T., Zezula, M. 2007: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 48, 488–489.

Tichá Krasnokutská, T. 2017: Oldřišov (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 58(1), 254.

Resumé

Oldřišov (Bez. Opava), „Na plšfské cestě“, U Naplatek Straže. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.